

Z teatru im. Słowackiego.

„Oddajmy się marzeniu...” komedia w 3-oh aktach Saszy Guitry'ego.

Noc Sylwestrowa daje teatrom — nawet poważnym, liberalniejsze prawa. Skorzystał z nich i w tym roku teatr krakowski i w samą północ, kiedy to Nowy Rok wypłaszcza ze sceny swego sędziwego poprzednika i obiecuje dyrekcji, aktorom i autorom polskim złote góry i złote wawrzyny — wystawił niefrasobliwą a misterną blachostkę Saszy Guitry'ego w tłumaczeniu p. Zofji Jachimeckiej, p. t.: „Oddajmy się marzeniu...” Ta blachostka, czy nawet trzechaktowy sketsch, niepozabawiona jest momentów zabawnych, ale też często i pikanterji zadaleko idącej. Przy tem sam temat zdrady małżeńskiej przedstawił autor mało dowcipnie. Najbardziej interesuje tu ze względów techniki teatralnej akt II, wypełniony grą, a raczej monologiem jednego aktora. Rolę tę zagrał p. Mieczysław Węgrzyn zadawalajaco: żywo i swobodnie, utrzymując ciągły kontakt z widownią. Pani Wanda Niedziałkowska (Ona) i p. Kazimierz Szubert (Mąż) znaleźli dopiero w trzecim akcie wdzięczniejszą oparcie dla gry aktorskiej. Reżyserja p. W. Nowakowskiego i dekoracje wykwinnej garsoniery — bez zarzutu.

Publiczność nie dopisała tak, jakby się tego należało spodziewać po szerokich sferach artystycznych naszego miasta, żądnych w tę noc zabaw i śmiechu. Wogóle od paru lat teatralne noce sylwestrowe są u nas kryzysowe. Widownia z roku na rok oczekuje w tę noc uprzywilejowaną jakichś aktualnych i „ciężkich” niespodzianek, którym przeciw dowcip artystów mógłby tak łatwo nadać dużo pogodnego humoru i wdzięku, żyjącego później długo w pamięci zadowolonych teatromanów.

ANTONI WAŚKOWSKI.

Na skoczni w St. Moritz

Odbyły się zawody, w których wzięło udział kilku mistrzów, mających startować na olimpiadzie zimowej w Garmisch-Partenkirchen. Na zdjęciu piękny skok austriackiego mistrza J. Luckego.

Paul Bourget.

W dniu 27 grudnia zmarł w Paryżu członek Akademii Francuskiej Paul Bourget. Literatura francuska utraciła w nim jednego z najwybitniejszych przedstawicieli, który swoją twórczością wywarł wielki wpływ tak we Francji, jak i zagranicą.

Paul Bourget urodził się w Amiens w r. 1852. Ojciec jego, Justin Bourget, był profesorem matematyki. W późnym już wieku, nie rozstając się ze studjami matematycznymi, zainteresował się medycyną i uzyskał tytuł doktora. Paul Bourget ukończył liceum w Clermont. Przy wyborze zawodu po skończeniu liceum, Bourget postanowił studiować medycynę. Zmuszony zarabiać na życie lekcjami, już w młodych latach swego życia zapoznał się z nędzą, wartością pracy, i różnymi przeciwnościami. — W międzyczasie odkrył w sobie talent literacki. Porzucił więc medycynę i zabrał się do nowej pracy. W roku 1879 w „Globe” pojawił się pierwszy jego artykuł, omawiający „Pamiętniki” pani de Remusat, którym zwrócił na siebie uwagę ówczesnych literatów. Po kilku latach pozycja jego w nowym zawodzie była ugruntowana, a o współpracy młodego literata ubiegali się liczne poważne pisma, jak „Parlement”, „Journal des Debats”, „Figaro”, „Gaulois”, „Echo de Paris”. Nie cierpiał już teraz niedostatku. To

pozwolilo mu znowu zająć się medycyną. Ze szczególnym zamiłowaniem studiował psychiatrię i psychopatologię. Studja te pozostawiły duży ślad w jego dziełach. Pośrednio, czy też bezpośrednio zajmuje się „dużą” ludzką. Głębłą myśli i doskonałą znajomością duszy ludzkiej przepełnione są jego dzieła. W roku 1888 wydał „Essais de psychologie contemporaine”, w 1894 — „Irreparable”, w 1895 — „Nouveaux Essais de psychologie contemporaine” i „Cruelle Enigme”, w 1896 — „Crime d'amour”, w 1897 — „Andre Conelis” i „Mensonges”, w 1898 — „Etudes et portraits”. Od 1888 roku pojawiają się rozprawy i powieści, — które postawiły Bourgeta w rzędzie najznakomitszych literatów francuskich. Są to: „Le disciple” (1839 r.), „Physiologie de l'amour moderne” (1890), „Sensations d'Italie” (1891), „Outre Mer”, „Une idylle tragique” (1896), „Terre Promise”, „Le fantome”, „Un divorce”, „Le sens de la mort” i wiele innych.

Twórczość Bourgeta rozciąga się na 60 lat jego życia. Nie stracił, jak to widzimy z jego dzieł, ani jednego roku. Rozwijał ustawicznie swój talent, pogłębiał wiedzę i zapoznawał się z nowymi prądami. Jego nastawienie krytyczne do nich datowało się już od czasu zainteresowania się literaturą. W pierwszych latach twórczości hołdował Baudelaire'owi, rozprawiając o śmierci i Erosie z lekkością Musseta. Długo podpatrywał

Anglików, nie zaniebując przytem niemieckich romantyków. Dzięki markizowi de Vogue zaznajomił się z literaturą rosyjską. — Wzory jednak, na których opierał się w młodości, stały zdala od katolicyzmu. Bourget doszedł do światopoglądu katolickiego powoli, z rozmysłem cechującym uczonego i zatrzymał się przy katolicyzmie na zawsze. Nie była to więc nagła zmiana, która występuje przy nawróceniu Pascala, Claudela i tylu innych. Bourget, który łączył w sobie wiedzę medyka i filozofa z talentem pisarza i krytyka obserwującego prawie wszystkie przejawy kultury ludzkości, doszedł do przekonania, że jedynie katolicyzm może wywierać zbawienny wpływ na rozwój kulturalny i duchowy ludzkości. Umocnił się też stopniowo w przekonaniu, że francuska tradycja łączy się nierozdzielnie z katolicyzmem, a odwrót od wiary przedków pozostawia opłakane skutki zarówno dla jednostki jak i dla społeczeństwa. Widział dokładnie na przykładach, że z wolnościelielstwa wypływają: rozkład życia rodzinnego, politycznego i społecznego. — W labiryncie tych zagadnień wprowadza Bourget czytelnika prawie w każdym swem dziele. Z doskonałą znajomością przedstawia człowieka, jako jednostkę, wyraźnie charakteryzuje prądy nurtujące w społeczeństwie. nowe hasła, dążenia i upadki.

Zadna z jego powieści psychologicznych nie nuży czytelnika. Bourget z zainteresowa-

B. włcekról Indyj

lord Reading zważy w Londynie licząc 76 lat życia. Swą karierę życiową rozpoczął jako chłopiec okrętowy, po ucieczce z domu rodzicielskiego.

cze poznają się dnia 4 stycznia o godzinie 20.00 z „Wiązanką kolend” Maklakiewicza oraz z „Suitą kolendową” Rybickiego, stworzoną z Preludjów Surzyńskiego.

AUDYCJA NOWOROCZNA DLA POLKÓW Z ZAGRANICY. Pierwsza audycja w nowym roku 1936 będzie miała charakter bardziej uroczysty, niż inne sobotnie wieczory dla Polaków z zagranicy. W imieniu Światowego Związku Polaków z Zagranicy przemówi prezes Związku Bronisław Helczyński, poczem nastąpi część koncertowa wypełniona pięknymi utworami muzyki polskiej. Audycja ta odbędzie się dnia 4 stycznia 1936 r. o godzinie 21.00.

Programy stacyj radiowych

SOBOTA, DNIA 4-go STYCZNIA 1936.

Program ogólny. Godz. 6.30 Kolenda; 6.33 Podbudka do gimnastyki; 6.34 Gimnastyka; 7.20 Dż. poranny; 11.57 Sygnal czasu; 12 Hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie; 12.03 Dziennik południowy; 12.15 Koncert; 13 Koncert; 13.25 Chwilka gospodarstwa domowego; 15 Humoreska; 15.15 Nasz handel morski; 15.30 Koncert; 16 Lekcja francuskiego; 16.15 Pieśni; 16.30 Skrzynka techniczna; 16.34 Cała Polska śpiewa; 17 Transmisja nabożeństwa z Ostrej Bramy w Wilnie; 17.50 Pogadanka. 18 Teatr Wyobraźni; 19.40 Wiadomości sportowe; 19.50 Pogadanka aktualna; 20 Stare kolendy w nowej szacie; 20.45 Dziennik wieczorny; 20.55 Obrazki z Polski współczesnej; 21 Audycja noworoczna dla Polaków z zagranicy; 21.30 Wesoła Syrena; g. 22 Muzyka lekka; 23 Wiadomości meteorologiczne; 23.05—24 Spacer po Europie.

Kraków. (293.5 m). Godz. 6.50 i 7.30 Płyty; 7.50 Program na dzień bieżący; 7.55 Parę informacji; 13.30 Południowy koncert popularny z płyt; 14.30 Płyty; 15.20 Przegląd giełdowy; 18.30 Z życia literacko-kulturalnego; 18.40 Chwilka społeczna; 18.45 Płyty; 19 Recytacja; 19.10 Program na dzień następny; 19.20 Koncert reklamowy; 19.35 Wiadomości sportowe lokalne.

Warszawa. (1399.3 m). Godz. 6.50 i 7.30 Płyty; 7.50 Program na dzień bieżący; 7.55 Parę informacji; 14.30 Płyty; 15.20 Przegląd giełdowy; 18.30 Przegląd wydawnictw; 18.40 Pogadanka społeczna; 18.45 Program na dzień następny; 18.55 Przegląd prasy rolniczej; 19.05 Koncert reklamowy; 19.35 Wiadomości sportowe lokalne.

Lwów. (377.4 m). Godz. 13.30 Koncert życzeń; 14.30 Płyty; 18.30 Przegląd wydawnictw; 18.40 Silwa rerum; 18.45 Płyty; 19 Mobilizacja oświatowa na ziemiach południowych; 19.35 Wiadomości sportowe lokalne.

Katowice. (395.8 m). Godz. 13.30 Lekcja polskiego; 13.45 Płyty; 15.20 Wiadomości bieżące; 15.22 Życie artystyczne i kulturalne Śląska; 18.30 Skrzynka Cioci Heli dla dzieci; 19 Pogadanka; 19.20 Przegląd prasy.

Radio.

KOMPOZYCJE KOLENDOWE. Od wieków służą tematy Bożego Narodzenia za źródła coraz to nowych natchnień. Szereg polskich kompozytorów współczesnych opracowuje mniej lub więcej znane kolendy, albo też tworzy kolendy zupełnie nowe. Do wybitnych kompozytorów tego rodzaju należy J. Maklakiewicz i F. Rybicki. Radjosłucha-

nem narzuca swą myśl i prowadzi czytelnika do swego celu: zmusza do poważniejszego zastanowienia się nad danym problemem. Jego powieść „Le disciple” przyrównywana do „Le rouge et le noir” Stendhala, potrafiła poruszyć całe inteligentne społeczeństwo Trzeciej Republiki. A problemy traktowane przez niego są różne. W dziele „Un divorce” wskazuje, do czego prowadzi zburzenie chrześcijańskiego małżeństwa, w „Le sens de la mort” (drukowana była przed kilku laty w „Głosie Narodu” p. t. „Sens życia”) — przedstawia wyższość prostego, obyczajowego, przeciętnego człowieka nad wysubtelnym lecz nieużytecznym osobnikiem. W „Demon de midi” widzimy całą rozterkę człowieka opanowanego w późnym wieku przez zmysły. Jego nowsze dzieła „Le danseur mondain” i „Nos actes nous suivent” zapoznają nas z życiem młodego społeczeństwa Francji.

Bourget doczekał się jeszcze za swego życia nagrody, — tej, o której może często myślał. Wychował wielu uczniów i naśladowców. Pod jego natchnieniem pozostają i jego śladami kroczą: Hervieu, Rod, Mauriac, Montherlant i wielu innych. 60-letnia twórczość Bourgeta wydała więc już owoce. Literatura świata straciła w nim twórcę głębokiego i szermierza chrześcijańskich ideałów wytrwałego. E. R.

S. p.

Ks. Władysław

Durmasiewicz

proboszcz w Iwanowicach,

przeżywszy lat 68, po krótkiej a ciężkiej chorobie, opatrzony św. Sakramentami, zasnął w Panu dnia 1-20 stycznia 1936 r.

Nabożeństwo żałobne

przy zwłokach odprawione zostanie w sobotę dnia 4-go bm. o godz. 10-tej rano w kościele parafialnym w Iwanowicach, poczem nastąpi eksportacja wprost do grobu, na które-to smutne obrzędy srozska rodzina zraszana Przewielebnym Duchowieństwem Kramych, Przyjaciół i Wiernych

Zwiezc gospodarcze**Anomalje w naszym handlu zagranicznym.**

Ogłaszane przez Główny Urząd Statyst. wyniki handlu zagranicznego przynoszą cyfry, które budzić muszą pewne refleksje. Okazuje się n. p. że w okresie siedmiu miesięcy 1935 roku, sprowadzono do Polski: Orzechów laskowych i włoskich z górą 4 tys. kwintali (400 tys. kg.) za 729.000 zł. Pomidorów blisko 4 tys. kwintali za 238.000 zł., czosnku za 75.000 zł., ogórków za 53.000 zł., cebuli za 44 tys., kapusty za 25 tys., kalafiorów za 17 tys., „innych warzyw“ za 76 tys.

Pozatem sprowadzono ogromną ilość owoców zagranicznych, oraz ziół leczniczych, w które Polska tak obfituje. Od stycznia do lipca 1935 import ziół leczniczych osiągnął cyfrę przeszło 300 tys. kg. wartości pół miliona złotych. Są to wszystko warzywa i zioła, rosnące w kraju. Sprowadzanie n. p. cebuli, czosnku i kapusty jest gospodarczo bezwarunkowo niezasadne, wobec znanej trudności zbytu wyprodukowanych w kraju artykułów rolnych.

Najpospolitsze zioła jak mięta, kwiat lipowy, rumianek, jałowce, skrzyp i t. d. sprowadzamy wciąż z zagranicy. Powinno być jednak odwrotnie. Raczej z Polski winno się wywozić wielkie ilości ziół. Trzeba tylko nauczyć się sposobu zbierania i suszenia ziół. Otwiera się tu duże pole pracy dla nauczycieli i aptekarzy. Energiczny aptekarz może zorganizować dla okolicznej ludności odpowiednie wykłady i udzielić jej wskazówek fachowych. Akcja taka, poza swym gospodarczym znaczeniem, miałaby także znaczenie wychowawcze, zatrudniając młodzież wiejską, spędzając bezczynnie czas na pastwiskach.

Ugody podatkowe.

Ministerstwo skarbu przygotowuje rozporządzenie o zryczałtowaniu podatku obrotowego od drobnych płatników, wprowadzające ugody podatkowe dla tej kategorii płatników. Sprawa ugód podatkowych omawiana była na ostatnim posiedzeniu komisji podatkowej. W wyniku tych obrad postanowiono wyeliminować z obrotu przyjmowanego pod uwagę przy ugodach podatkowych obroty artykułów, opłacających podatek obrotowy w formie scalonej, oraz przedłużyć termin odwoławczy z 10 do 14 dni. Prace nad projektem rozporządzenia są już na ukończeniu.

Dar dla Pani, czy dla Pana
Dziś już wszystkim dobrze znana
Marki Gmielów porcelana.

KINOTEATR DZWIĘKOWY

Dziś wesoły program noworoczny.

DZIEWCZĘ Z BUDAPESZTU

jedyna komedia wiedeńska z **Marta Eggerth, Leo Slezakiem, Hans Moserem**, we wtorek dnia 31 grudnia o g. 11-10 w nocy specjalne przedstawienie sylwestrowe (wszystkie miejsca numerowane).

**W
A
N
D
A**

Sw. Gertrudy 5

Awanse w urzędach.

Ze sfer urzędniczych otrzymujemy następujące uwagi:

Zapowiedziane przez Rząd na dzień 1-go marca br. awanse urzędnicze, już dzisiaj są przedmiotem powszechnego zainteresowania w świecie urzędniczym. Nie w tem dziwnego, gdy się zważy, że zaledwie 4 proc. ogółu urzędników państwowych znajduje się w wyższej kategorii pracy, gdy tymczasem oczekujących awansu kandydatów jest conajmniej kilkadziesiąt procent więcej. Obiektywne i sprawiedliwe rozdzielanie tego skromnego kontyngentu awansów między urzędników będzie niewątpliwie przedstawiało poważne trudności, niemniej sprawa awansów, przy zastosowaniu odpowiednich kryteriów może i powinna zostać załatwiona w myśl wymogów sprawiedliwości i słuszności.

Podobno w ostatnich dniach Biura personalne wszystkich władz i instytucji państwowych przystąpiły do opracowywania wniosków awansowych dla władz naczelnych. Podane swego czasu w prasie kryteria, którymi władze mają kierować się przy sporządzaniu wniosków awansowych są następujące: Przydatność pracownika na zajmowanym stanowisku, dobre kwalifikacje służbowe, stopień zaufania i wyniki pracy dla Państwa; Niema natomiast wzmianki o wykształceniu i starszeństwie służbowym. I gdy dwa pierwsze z podanych wyżej warunków awansowania, t. j. przydatność i kwalifikacje służbowe są okolicznościami obiektywnymi i jako takie nie podlegają krytyce, to dwa następne a mianowicie: „stopień zaufania“ i „wyniki pracy dla Państwa“ budzą poważne zastrzeżenia wśród urzędników. Pracownicy państwowi wiedzą dobrze, że stanowią one furtkę do awansowania t. zw. w modnej terminologii osób „zashuzonych“, czy to w czasie wojny,

czy też w inny sposób, mało mający wspólnego z samą wojną.

W praktyce pojęcie to rozciąga się często na osoby wysługujące się wpływowym jednostkom i fałszywie pojmujące pracę społeczną. Tymczasem każdy musi przyznać, że awans powinien być wyłącznie nagrodą dla pracownika za jego dobrą pracę na stanowisku urzędniczym, jakie zajmuje a zdaje się nie ulegać wątpliwości fakt, że im urzędnik ma wyższe kwalifikacje naukowe i większą ilość lat służby za sobą, to wyniki jego pracy są lepsze. Stąd też o ile najbliższe awanse mają choć w części realizować zasady sprawiedliwości i słuszności, to na przygotowanych obecnie przez biura personalne listach awansowych winni znaleźć się ludzie naprawdę na to wyróżnienie zasługujący a z pośród jednako ukwalifikowanych przedewszystkiem pracownicy najniższych grup, mających większą ilość lat służby i wyższy cenzus naukowy oraz ci, którzy na dotychczasowych obniżkach, przeszerogowaniu, pożyczkach i podatkach najwięcej stracili a mają w dodatku liczną nieraz rodzinę na utrzymaniu. A ponieważ ostatnie awanse były prawie wyłącznie udziałem t. zw. osób zasłużonych i odznaczonych orderami a często mniej wydajnych w pracy, niech przynajmniej zbliżające się awanse będą dostępne również i dla tej drugiej kategorii pracowników państwowych, co prawda nie „zashuzonych“, ale ze względu na ciężką pracę, za niskim wynagrodzeniem, na awans w pełni zasługujących. Jaknajbardziej i sprawiedliwe rozwiązanie sprawy awansów będzie może ostatnim dodatnim przejawem działalności Biur personalnych, o których powszechnie dziś mówi się, że w niedługim czasie zniknąć mają z widowni.

M. P.

Bombardowanie wulkanu.

Wulkan Mauna Loa na wyspie Hawaj od kilku tygodni wyrzuca tak wielką ilość lawy, że strumienie jej zagrażają już stolicy wysp hawajskich, miastu Hilo. By nie dopuścić do zalewu miasta, zastosowano oryginalny środek ratunkowy. Oto z samolotów bombarduje się dynamitem krater i potoki lawy. Zabieg ten ma zmienić łożysko strumienia i skierować go w inną stronę. Na zdjęciu widzimy lawę, wydostającą się z krateru.

„Zagrody dziedziczne“ w hitlerowskich Niemczech instrumentem germanizacyjnym.

Podczas gdy w Polsce sprawa reformy stonkowno rolnych utknęła od szeregu lat na martwym punkcie, w państwach sąsiadujących z Polską dokonują się głębokie przemiany w dziedzinie struktury gospodarstw rolnych, re-

formy, mające na celu ugruntowanie siły rolnictwa nie tylko ze względów gospodarczych czy społecznych, ale i narodowych. Kryzys gospodarczy, który u nas jest pretekstem dla niepodejmowania żadnych w tym kierunku kroków z uwagi na koszt takiej reformy, gdzieindziej stał się właśnie impulsem do zreorganizowania rolnictwa i uodpornienia go wobec wyłanających się trudności koniunkturalnych.

Szczególniejsze zainteresowanie polskiej opinii wywołać muszą posunięcia dokonane pod tym względem na terenie, z jednej strony, Rzeszy niemieckiej, z drugiej — w Rumunii.

Rola chłopu w programie hitlerowskich Niemiec.

W Niemczech wytworzyła się specjalna sytuacja w związku z tem, że przed przewrotem hitlerowskim, najważniejszą podporą tego ruchu był chłop niemiecki. Ruch narodowo-socjalistyczny zaciągnął więc już z tego powodu poważny dług wdzięczności wobec chłopów. Program odbudowy Trzeciej Rzeszy był też ściśle związany z akcją pomocy dla rolnictwa niemieckiego. Ale obok momentów politycznych i gospodarczych, do których w niemałym stopniu należy zapewnienie Rzeszy samowystarczalności gospodarczej, w programie rolniczym

partji hitlerowskiej odgrywają dużą rolę momenty ideologiczne, rasowo - narodowe. Na tych właśnie zasadach oparta jest

ustawa o zagrodach dziedzicznych

w Niemczech z dnia 29. września 1933 r., stanowiąca wprost rewolucyjny dokument w porównaniu z prawodawstwem epoki liberalnej.

Interesujące uwagi na temat tej ustawy zwłaszcza w odniesieniu do elementu polskiego w Niemczech, ukazały się w ostatnim zeszytach czasopisma „Sprawy Narodowościowe“, wydawnictwa Instytutu Badań spraw narodowościowych w Warszawie. Z uwag tych cytujemy najznamienniejsze.

Ustawa o zagrodach dziedzicznych rozciąga swą moc na cały obszar Rzeszy Niemieckiej. Jej idea przewodnia uwidacznia się w pierwszym zaraz ustępie:

„Rząd Rzeszy chce utrzymać włościactwo, przez zabezpieczenie starego, niemieckiego zwyczaju dziedziczenia, jako źródła krwi narodu niemieckiego“.

Zagroda dziedziczna, ma to być posiadłość rolna i leśna, wielkości najmniej jednostki obszaru wyżywienia (30 mórg), najwyżej zaś 125 ha, o ile należy do osoby uprawnionej. Nie każdy rolnik może stać się włościactwem. Jeżeli gospodarstwo i właściciel odpowiadają wymaganym warunkom, zagroda zostaje urzędowo zarejestrowana jako zagroda i podlega oddał specjalnym sądom, t. zw. „Anerbegerichte“. Nie może ona być sprzedana ani obciążona i przechodzi

niepoddzielnie

na najbliższego spadkobiercę. Współspadkobiercy posiadają ograniczone prawa do pozostałego po zmarłym prozoku majątku. O ile włościactwem jest nieuczciwy, lub niezdolny do gospodarowania,

urząd spadkowy może mu odebrać zagrodę

i przekazać innej, wyznaczonej przez sąd osobie. Idea narodowo-socjalistyczna, wyraża się tu w oparciu Rzeszy o ziemię i włościactwo jako elementy podstawowe państwa. Włościactwo zapewnia najskuteczniej rozwój ludnościowy Niemiec, toteż zagroda dziedziczna ma być nie tylko „życielem narodu niemieckiego, ale i rasowo-biologiczną podstawą przyszłych dzieł Niemiec“.

Logiczną konsekwencją tych przesłanek winno być objęcie wspomnianą ustawą wyłącznie chłopów należących do narodu niemieckiego. Tymczasem praktyka poszła inną drogą: ustawę zastosowano także wobec ludności polskiej na Śląsku, Kaszubach, Warmii i Mazurach — jako

niebezpieczny środek akcji germanizacyjnej.

Przeprowadzono rejestrację również polskich gospodarstw chłopskich, zakazano tym chłopom posyłania dzieci do szkół polskich, a w elastycznym przepisie o możliwości odebrania zagrody właścicielowi „niezdolnemu do gospodarowania“ znaleziono

łatwy instrument wywłaszczenia Polaków. Doskonałość ustawy dla celów germanizacyjnych przedstawia się jeszcze w innej formie. Przez zarejestrowanie polskiej zagrody, chłop polski staje się członkiem czysto niemieckiej organizacji włościactwa, która jest pewnego rodzaju „korporacją“ i stanowi „nową szlachetę“ narodu niemieckiego. Chłop polski, wcielony administracyjnie do tej korporacji może za cenę wywłaszczenia się swej polskości korzystać ze wszystkich przywilejów stanowych i zabezpieczyć się przed groźbą wywłaszczenia. Współżycie polityczne, społeczne i kulturalne w takiej zdyscyplinowanej korporacji, decyduje zwykle o dokonaniu się asymilacji narodowej.

Szkodliwość dla ludności polskiej ustawy o zagrodach dziedzicznych tkwi pozatem w innych, ważnych jej postanowieniach. Przewiduje ona mianowicie osiedlanie na kresach wschodnich — bezrobotnych Niemców. Nie będzie się tam osiedlało oczywiście Polaków. Polski rolnik, który swą zagrodę dziedziczną będzie musiał opuścić, nowej ziemi już nie będzie mógł kupić. Po wydaniu ustawy o zagrodach dziedzicznej, ziemia w Niemczech stała się dla Polaków zupełnie niedostępna. Naruszono tu całkowicie zasadę wzajemności, gdyż w Polsce Niemiec może kupić ziemię ile tylko chce, i nie grozi mu wywłaszczenie tak, jak Polakom po tamtej stronie granicy.

Związek Polaków w Niemczech podejmował wprawdzie interwencje u rządu, by chłop polski mógł być zwolniony od rygorów ustawy o zagrodach dziedzicznych, interwencje te pozostały jednak bez rezultatu. Nad ludnością polską w Niemczech, która przez tyle dziesiątek lat zdolała skutecznie obronić się zakusom Hakaty, obecna „germanizacja ziemi“ przedstawia się jako bardzo groźne niebezpieczeństwo. Ze strony władz polskich oczekiwać należałoby energicznych kroków w drodze dyplomatycznej, usprawiedliwionych choćby tylko wiążącą zasadą wzajemności, jeżeli już nie mówić o zasadach słuszności.

Na osobne uwagi zasługuje problem rolny na terenie drugiego z naszych sąsiadów, t. j. w Rumunii.

J. F. PREUSSNER.

3

Mr. Dick.

Powieść.

— Obawiam się sir, że się źle wyraziłem — rzekł skruszony. — My, t. j. Scotland Yard, jesteśmy zdania, że pan mógłby nam udzielić najwięcej wiarygodnych informacji o „Mr. Dicku”.

— Nie sądzę, abym mógł coś dodać do tego, co powiedziałem panu Chaperron z policji francuskiej, — przerwał zniecierpliwiony Mr. Wisby.

— Bardzo żałuję — westchnął podinspektor. Był zupełnie zażenowany, gdy zadał jeszcze jedno pytanie. — Czy „Mr. Dick” nosi jeszcze wasy i brode...

Mr. Wisby stracił resztę cierpliwości. Spojrzył na podinspektora zgóry.

— Nie wiem — rzekł wyniośle. — Nie widziałem go i nie pragnę go zobaczyć. Nie rozumiem także, co za idjota wymyślił cwego „Mr. Dicka”. „Mister Dick”... Doprawdy w człowieku budzi się oburzenie, gdy słyszy, że zwykłego złodziejzka nazywa się w ten sposób...

— Przepraszam sir — ośmielił się wtrącić Snyder — ale nie z wyklęgo. „Mr. Dick” jest całkiem niezwykły. Jest złodziejem, a przecież nie kradnie. Złe mówię: kradnie, ale ofiarą jego wyczynów jest z reguły pan. Pytałem o niego dlatego, że wedle posiadanych informacji „Mr. Dick” jest w Londynie.

Efekt tych słów okazał się całkiem nieoczekiwany. Mr. Wisby zerwał się, jak pod wpływem iskry elektrycznej. Twarz jego pobladła, a w oczach pojawiło się zamieszanie i popłoch, dwa uczucia, których najmniej oczekiwał podinspektor.

— Pan żartuje — wyjąkał.

— Cóż znowu? — oburzył się Snyder. — Widziałem go...

— Pan go widział? Ii...

Mr. Wisby wbił spojrzenie w nieodgadnione oblicze podinspektora. Rysy jego wyostrzyły się. Teraz już nie wiedział, do czego zmierzał ten grubas.

— Widziałem go — ciągnął leniwie Snyder — ale wtedy nie wiedziałem jeszcze o tem, że to jest „Mr. Dick”. W związku z tem przedsięwzięliśmy najdalej idące środki ostrożności. Proszę się nie obawiać jego wizyty...

— Ja się nie obawiam — odpalił wyniośle Mr. Wisby. — Nie boję się ani jego, ani...

— Ani kogo?

Mr. Wisby zmarszczył się. Nie lubiał, kiedy chwytano go za słowa. Pozatem był rozdrażniony. Postanowił więc dać temu kłocowi nauczkę.

— Nikogo się nie obawiam. Nikogo. Pan mnie pojmuje — mówił z naciskiem. Nieoczekiwanie zmienił temat. — Nie mówmy już o tem. Może się pan napije? Ależ doskonały gin...

— Jestem na służbie sir — zaprotestował Snyder. — Chyba jeden kieliszek. Tak, dziękuję sir. Niezły trunk. Teraz pójdę. Gdyby stało się coś złego, proszę mnie zawiadomić. Mój numer...

— Wiem, wiem — rzekł z roztargnieniem Mr. Wisby — niestety wiem. Dziękuję, że mnie pan odwiedził. Dowiedzenia...

Podinspektor zjechał windą do hallu, gdzie oczekiwał go podejrzanie wyglądający gentleman.

— A więc Coudgy — rzekł Snyder do sierżanta, — będziesz nad nim czuwał. Sypiać będziesz w przyległym pokoju. Ale nie radzę ci spać twardo, rozumiesz mnie?

— Tak jest sir — odparł pokornie sierżant.

Podinspektor Snyder wyszedł na ulicę i powoli szedł ku Tamizie. Idąc, z niechęcią rozmyślał o przeprowadzonej dopiero co rozmowie z Mr. Wisby'm. Bogacz mu się wcale nie podobał, ale jemu wogóle ludzie bogaci nie podobali się. Należało strzec ich

samych, albo ich majątków. Oba te zajęcia są kłopotliwe jeśli się zważy, że im kto jest bogatszy, tem więcej posiada tajemnic. Jest to reguła. Największa i najbardziej zaś nieodgadniona tajemnicą jest w tej regule pochodzenie ich majątków. Inna rzecz, że Mr. Wisby był bogatym człowiekiem, nim się jeszcze zjawił na świecie. Mr. Basile Wisby senior, był bowiem niezwykle zapobiegliwym człowiekiem. Gromadził kapitały z iście mrówczą zapobiegliwością, zaś gdy umarł, cały świat dowiedział się, że jednakowi pozostawił majątek wartości pół miljarða dolarów.

Znalazł się jakiś dziennikarz, który wyliczył, że gdyby za te pieniądze zakupić szyny, to można by było zbudować kolej na księżyc. Podinspektor był nawskroś ziemskim i perspektywa podróżowania po planetach wcale go nie rozczuliła. Myślał z niechęcią o Mr. Wisby'm. Dlaczego wypierał się tak uparczywie, że nie znał „Mr. Dicka”, skoro znał go musiał? I, dlaczego, skoro się go nie obawiał, na wiadomość o jego pobycie w Londynie wzburzył się?

Będąc już na Strandzie, Mr. Snyder wstąpił do Lyons'a. Zamówił jajka z szynką i czas, jaki pozostał mu, wykorzystał na przeglądnięcie kroniki.

„W dniu dzisiejszym — pisał jakiś anonimowy reporter — straż ogniowa została zaalarmowana pożarem przy ulicy Fleet. Gdy auta przybyły na miejsce wypadku, okazało się, że żadnego pożaru tam nie było. Również aparat alarmowy znajdował się w największym porządku. Straż po sprawdzeniu, powróciła do koszar... Tyle podaje oficjalny komunikat. My ze swej strony mamy pewne zastrzeżenie przeciwko podobnemu załatwieniu sprawy. Ostatecznie, jeżeli sygnał alarmowy doszedł do skutku, to musiało się coś stać, co sygnał ten umożliwiło. Tłumaczenie, że wszystko było w porządku, wydaje nam się w najwyższym stopniu lekceważącym...”

(Ciąg dalszy nastąpi)

FORTEPIANY-PIANINA FISHARMONJE
WŁADYSŁAW BOŁONSKI
KRAKÓW, UL. SW. ANNY 3. Tel. 10465.

Pierwszorzędny
reprezentacyjny
Hotel Pensjonat
BRISTOL
W ZAKOPANEM

przyjmuje już zamówienia
na styczeń. Wykwintna
kuchnia polsko-francuska.
Ceny kryzysowe.

Poszukuje

posadę zarządzeń, gospodyni, opiekunki, wieloletnie świadectwa. Zgłoszenia do Administracji Głosu Narodu dla Anny.

Pierwszorzędna
Pracownia Obuwia
WŁ. KOWALCZYKA
KRAKÓW

ul. Zwierzyniecka 5.
Poleca obuwie luksusowe damskie i męskie oraz wszelkie obuwie sportowe po cenach nader niskich.

Komornik
Sądu Grodzkiego
w Krakowie
Rewiru I.
Sygnatura: I. Km. 2288/35.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Krakowie, rewiru I. Władysław Mikosz, mający kancelarię w Krakowie ul. św. Gertrudy Nr. 23. na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 17 stycznia 1936 r. o godzinie 10.30 w Krakowie ul. Zybkiewicza Nr. 5. odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Saula i Tauby Immerglücków, składających się: z kryształów, wazonów, leksykonu, książek rozmaitych, ubrań, patefonu, dywanów, obrazów, garnituru srebrnego, kielicha kryształowego, garnituru klubowego, pianina, kasy ogniotrwałej, urządzenia domowego, lichtarzy srebrnych, serwisu porcelanowego, 4 lamp, i innych ruchomości, które ocenione będą w czasie licytacji (Art. 588 § 2 k. p. c.).

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Dnia 20 grudnia 1935 r.

Komornik Sądu Grodzkiego Rewiru I.
(—) Mikosz Władysław.

Komornik
Sądu Grodzkiego
w Krakowie
Rewiru I.
ul. św. Gertrudy 23.

Sygnatura: I. Km. 1978/35 i 1980/35 i conex.

Obwieszczenie o licytacji ruchomości.

Komornik Sądu Grodzkiego w Krakowie, rewiru I. Władysław Mikosz, mający kancelarię w Krakowie ul. św. Gertrudy Nr. 23. na podstawie art. 602 k. p. c. podaje do publicznej wiadomości, że dnia 15 stycznia 1936 r. o godzinie 10-tej w Krakowie ul. Grodzka Nr. 60. odbędzie się 1-sza licytacja ruchomości, należących do Karola Podkopała, składających się: z kasy ogniotrwałej, maszyny do pisania obrazów, dywanów, firanek, urządzenia biurowego i innych ruchomości, które ocenione będą w czasie licytacji (Art. 588 § 2 k. p. c.).

Ruchomości można oglądać w dniu licytacji w miejscu i czasie wyżej oznaczonym.

Dnia 18 grudnia 1935 r.

Komornik Sądu Grodzkiego Rewiru I.
(—) Mikosz Władysław.

PARCELE
na Grzegórkach

między ulicami Grzegórzecką i Rzeźniczą
pełnouzbrojone

na dogodnych warunkach zaraz do sprzedania po cenach okazyjnych. Wiadomość

Kancelarja adw. Dr. Nitscha
Kraków, Rynek Gł. 44 II. p.

PRALNIE WŁASNA
wzorowo prowadzoną
przy ul. Kopernika 13
poleca
Stow. św. ZYTY.
Na żądanie naprawia i ceruje bieliznę.

Pióra wieczne
reparacje
Z. ZIEMBICKI

KRAKÓW, PLAC MARJACKI 2
Cennikową żądajcie!

POLECAMY ZNANE Z DOBOROWEJ JAKOSCI:

a) **PLYTY** PIEKARSKIE, ZAPRAWĘ SZAMOTOWĄ I CEGŁĘ SZAMOTOWĄ z fabryki „MARIWIL” w RADOMIU —

b) **CEGŁĘ** MASZYNOWĄ I PUSTĄ z cegielni w ZIELONKACH

c) **KAMIEN** DOŁOMITOWY DLA CELOW ARCHITEKTONICZNYCH I DROGOWYCH z kamieniołomów w Pogorzycach.

ST. BURTAN
ZAKŁADY CERAMICZNE
Kraków, Basztowa 17
Telefon 112-49.

Nowoczesne
APARATY RADJOWE i PATEFONY
poleca
po złotych **13.60** miesięcznie
TELEFUNKEN P. Z. T.
Telefon Natavis Unien-Radjo
FALA Kraków, Zwierzyniecka 17.
Telef. 143-94.
Płyty gramofonowe od zł. 1.50.

U ks. Gadowskiego
(Bochnia)
do nabycia za gotówkę

(w nawiasie inowa cena księ-
KATECHIZM WEKSZY 2.50 (2.00), KATECHIZM MAŁY 1.20 (1.40), WYCIĄG KATECHIZM 0.40 (0.50), DZIEJE BIBL. (2.70), MAŁA BIBLIJKA (1.70), EGZORTY DLA SZKÓŁ POWSZ. (4.50), KRÓTKA HIST. KOSC. 0.40 (0.60), NAUKA KOŚCIOŁA 0.80 (1.20), KATECHEZY BIBL. DLA I. i II. KL. POWSZ. 2 zł. (2.40), SZKICE KATECHEZ 2 TOMY 2.50 (3 zł.), PSYCHOLOGJA WYCHOW. 2 zł. (2.40), KAZANIA O WYCHOWANIU 1 zł. (1.20), UPOMINEK DUCH. 0.15 (0.20), DOBRY PASTERZ, modlitewnik oprawy a) dla młodzieży po 60, 1.00, 1.50, 2 zł. (80, 1.20, 1.80, 2.50), b) dla dzieci po 40, 60, 1.00, 1.50 (60, 80, 1.20, 1.80).

Przy zamówieniach ponad 20 zł. franco. ponad 80 zł. franco i rabat 10 proc.